

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE Nr. 1.216/2007

pentru aprobarea Memorandumului de înțelegere dintre Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în România privind revizuirea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă, având în vedere obiectivele Strategiei revizuite pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene, semnat la București la 28 august 2007

M.Of. nr. 737 din 31.10.2007

Având în vedere prevederile art. III pct. 3 din Acordul dintre Guvernul României și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, semnat la București la 23 ianuarie 1991, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 113/1991, cu modificările ulterioare,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 20 din Legea nr. 590/2003 privind tratatele,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1

Se aprobă Memorandumul de înțelegere dintre Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în România privind revizuirea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă, având în vedere obiectivele Strategiei revizuite pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene, semnat la București la 28 august 2007.

Art. 2

(1) Contribuția Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile la proiectul „Revizuirea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă”, în valoare totală de 340.000 USD, se asigură din prevederile bugetare aprobate Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, după cum urmează:

a) pentru anul 2007, suma de 230.000 USD;

b) pentru anul 2008, suma de 110.000 USD.

(2) Echivalentul în lei al sumelor prevăzute la alin. (1) se va calcula pe baza cursului de schimb leu/USD al Băncii Naționale a României, în vigoare la data efectuării plății.

Art. 3

Suma prevăzută la art. 2 alin. (1) se transferă în contul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și se utilizează pentru finanțarea activităților referitoare la administrarea și implementarea proiectului de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, în conformitate cu memorandumul de înțelegere prevăzut la art. 1.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

p. Ministrul mediului și dezvoltării durabile,

Silviu Stoica,

secretar de stat

Ministrul afacerilor externe,

Adrian Mihai Cioroianu

Ministrul economiei și finanțelor,

Varujan Vosganian

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE /2007

între Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în România privind revizuirea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă, având în vedere obiectivele Strategiei revizuite pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene

M.Of. nr. 737 din 31.10.2007

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (*MMDD*), cu sediul în București, Bd. Libertății nr. 12, sectorul 5, având contul în lei – RO TREZ 700 2374 01 20 XXXXX, deschis la Trezoreria Municipiului București, reprezentat legal de domnul ministru Attila Korodi, și

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în România (*PNUD*), cu sediul în București, Bd. Primăverii nr. 48 A, sectorul 1, cont în lei deschis la BRD Société Generale – RO 02 BRDE 450S V034 6680 4500, reprezentat legal de doamna Soknan Han Jung, reprezentant rezident PNUD și coordonator rezident ONU,

ca părți ale prezentului memorandum de înțelegere, luând în considerare că:

1. la Consiliul European din 15–16 iulie 2006 s-a adoptat, prin Decizia nr. 10.117, Strategia revizuită pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene, care stabilește obiectivele-cheie de dezvoltare la nivel european;
2. România este membru al Uniunii Europene începând cu data de 1 ianuarie 2007;
3. în această nouă calitate România are obligația de a-și revizui Strategia națională pentru dezvoltare durabilă (*SNDD*) în conformitate cu Strategia revizuită pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene (*SDD UE*);
4. în luna septembrie 2006, fostul Minister al Integrării Europene a lansat procesul de revizuire a SNDD, însă ca urmare a prevederilor art. 24 din Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 25/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea aparatului de lucru al Guvernului, MMDD a preluat coordonarea procesului de elaborare, adoptare și de urmărire a implementării SNDD;

5. în conformitate cu prevederile art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 368/2007 privind organizarea și funcționarea MMDD, acest organ de specialitate al administrației publice centrale asigură coordonarea interministerială a procesului de elaborare a SNDD, propune adoptarea și urmărește implementarea acesteia;

6. MMDD își exprimă acceptul de participare împreună cu PNUD la cofinanțarea și implementarea proiectului „Revizuirea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă, având în vedere obiectivele Strategiei revizuite pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene“;

7. PNUD deține experiența tehnică necesară punerii în aplicare și este de acord cu implementarea proiectului care constă în elaborarea și editarea unei strategii naționale pentru dezvoltare durabilă, precum și cu administrarea fondurilor aferente,

au convenit să semneze Memorandumul de înțelegere privind revizuirea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă, având în vedere obiectivele Strategiei revizuite pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene, denumit în continuare *memorandum*, în următoarele condiții:

ARTICOLUL 1

Scopul memorandumului

Scopul prezentului memorandum este cofinanțarea și managementul proiectului „Revizuirea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă, având în vedere obiectivele Strategiei revizuite pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene“.

ARTICOLUL 2

Intrarea în vigoare, modificarea și durata memorandumului

2.1. MMDD informează în scris PNUD asupra îndeplinirii cerințelor legale naționale pentru intrarea în vigoare a memorandumului. Prezentul memorandum va intra în vigoare în ziua următoare datei primirii de către PNUD a acestei notificări.

2.2. Memorandumul poate fi extins sau amendat cu acordul părților. Aceste modificări vor intra în vigoare în conformitate cu procedura stabilită la pct. 2.1.

2.3. Memorandumul este convenit pe o perioadă de 8 luni, putând fi prelungit, în caz de necesitate, pentru o perioadă suplimentară de până la 4 luni.

ARTICOLUL 3

Contribuția părților

3.1. MMDD are responsabilitatea de a contribui la finanțarea proiectului cu suma totală de 340.000 USD din fonduri bugetare, iar contribuția nerambursabilă a PNUD, din fonduri proprii, va fi de 60.000 USD.

3.2. Aceste fonduri pot fi suplimentate cu orice sumă obținută din alte surse de către PNUD.

3.3. Pentru a asigura implementarea cât mai bună a proiectului, MMDD va transfera suma ce reprezintă contribuția pentru proiect în contul PNUD RO02 BRDE 450S V034 6680 4500, deschis la BRD Groupe Société Générale – Filiala Clienți Corporativi, București, după cum urmează:

a) în anul 2007, în limita prevederilor bugetare aprobate MMDD pe anul 2007, pe baza solicitării scrise din partea PNUD, o sumă de 230.000 USD, prin echivalent în lei la cursul de schimb al Băncii Naționale din ziua plății, va fi transferată în termen de 15 zile lucrătoare de la data transmiterii notificării scrise, prin care MMDD informează PNUD asupra îndeplinirii cerințelor legale naționale pentru intrarea în vigoare;

b) similar, la începutul anului 2008, pe baza solicitării scrise din partea PNUD, MMDD va transfera suma de 110.000 USD în aceleași condiții ca cele menționate anterior. Transferul sumei va fi condiționat de îndeplinirea de către PNUD a prevederilor art. 4.

ARTICOLUL 4

Responsabilitățile părților

4.1. MMDD este responsabil pentru:

- facilitarea accesului PNUD la toate datele statistice disponibile și informațiile existente necesare pentru implementarea proiectului;
- transmiterea scrisorilor către agențiile guvernamentale și ministere pentru formarea grupurilor de lucru ale proiectului, urmând recomandările SDD UE;
- analiza documentelor-suport puse la dispoziție de experții PNUD;
- inițierea și promovarea, conform regulamentelor interne, a oricăror documente necesare implementării proiectului;
- asigurarea alocării din buget a sumelor necesare proiectului pe baza prevederilor prezentului memorandum, precum și a bugetului și programului de lucru incluse în documentul de proiect;
- implementarea proiectului, ca agenție de execuție, așa cum este precizat în documentul de proiect.

4.2. PNUD este responsabil pentru:

- asigurarea redactării unui document/unor documente-suport care să fie pus/puse în discuția grupurilor consultative;
- asigurarea contribuției proprii la fondurile proiectului, așa cum s-a acceptat în prezentul memorandum, precum și conform bugetului și programului de lucru inclus în documentul de proiect;
- asigurarea implementării proiectului în numele MMDD, conform documentului de proiect și regulilor și regulamentelor PNUD.

PNUD va fi responsabil pentru managementul administrativ, financiar și tehnic al proiectului, pentru respectarea procedurilor de achiziție publică și contractare de echipamente și alte materiale necesare, pentru raportarea și monitorizarea implementării proiectului conform modalităților de execuție naționale (*NEX*);

- selecția și recrutarea personalului necesar implementării proiectului;
- prezentarea unui raport intermediar de activitate pe data de 15 decembrie 2007, care condiționează efectuarea plății sumelor alocate pe anul 2008, precum și a unui raport final la sfârșitul proiectului. Ambele rapoarte vor cuprinde rapoarte tehnice și financiare și vor fi supuse aprobării MMDD;
- specificarea în toate materialele publicitare sau în orice alte forme de materiale informative că proiectul este finanțat de Guvernul României prin bugetul MMDD și de PNUD;

4.3. PNUD va începe procedurile de implementare a proiectului pentru revizuirea SNDD imediat după ce a fost primită notificare scrisă, prin care MMDD informează că toate procedurile legale au fost îndeplinite pentru intrarea în vigoare a prezentului memorandum.

ARTICOLUL 5

Implementarea proiectului

5.1. Administrarea financiară, precum și managementul proiectului vor fi asigurate de PNUD conform regulilor și regulamentelor PNUD, în conformitate cu prevederile documentului de proiect (anexa nr. 1 la memorandum) și/sau cu respectarea legislației naționale în vigoare privind achizițiile publice.

5.2. Drepturile de administrare ale PNUD asupra fondurilor disponibile pentru managementul proiectului sunt valabile până când prezentul memorandum își încetează validitatea, însă nu mai târziu de data finalizării proiectului.

5.3. Fondurile nefolosite (pentru care nu există documente care să justifice plățile până la data finalizării proiectului) vor fi returnate MMDD în termen de 30 de zile calendaristice.

ARTICOLUL 6

Recrutarea personalului

Regulile și regulamentele PNUD de recrutare a personalului vor fi strict respectate, incluzând criterii de selecție, termeni de referință, interviuri deschise și transparente.

ARTICOLUL 7

Achizițiile de bunuri

7.1. Achizițiile vor fi efectuate de PNUD în conformitate cu legislația națională privind achizițiile publice.

7.2. Reprezentantul rezident al PNUD trebuie să se asigure că regulile și procedurile relevante sunt respectate pentru toate operațiile de achiziție. Contractele de achiziții vor fi semnate de reprezentantul rezident al PNUD sau de reprezentantul său autorizat. Toate drepturile rezultate din activitățile proiectului vor reveni Guvernului României, MMDD și PNUD.

7.3. PNUD va deține dreptul de proprietate asupra echipamentelor și produselor achiziționate în cadrul proiectului, acestea urmând a fi predate MMDD în termen de 30 de zile de la predarea raportului final.

ARTICOLUL 8

Prevederi financiare

8.1. Aranjamentele financiare sunt definite la art. 3 „Contribuția părților“, precum și în bugetul documentului de proiect (anexa nr. 1).

8.2. MMDD trebuie să transfere către PNUD fondurile necesare implementării proiectului conform art. 3.

8.3. Contribuția de la bugetul MMDD va fi primită de PNUD în contul său în lei.

8.4. Contribuția PNUD va fi în USD.

8.5. PNUD are obligația să facă plăți numai în concordanță cu regulile și regulamentele PNUD pentru implementarea proiectului conform modalităților NEX.

8.6. PNUD trebuie să asigure toată informația necesară și să mențină un sistem de raportare tehnică și financiară viabilă pentru toate fondurile proiectului, exprimate în lei.

8.7. Costurile indirecte se referă la activitățile de suport ale PNUD pentru managementul și monitorizarea proiectului. Acestea reprezintă 5% din cheltuielile proiectului efectuate din contribuția financiară a MMDD, aprobată în documentul de proiect.

8.8. PNUD trebuie să păstreze și să arhiveze toate documentele financiare, precum și pe cele care fac referire la serviciile contractate, în baza prevederilor existente în vigoare, și trebuie să le prezinte, pe baza unei cereri scrise, organismelor de control.

ARTICOLUL 9

Cadrul de implementare

9.1. Pentru implementarea în bune condiții a prezentului memorandum, fiecare parte trebuie să numească un reprezentant. Reprezentanții părților vor monitoriza implementarea prevederilor prezentului memorandum și se vor întâlni periodic pentru a-și prezenta evaluările și a formula recomandări privind cooperarea dintre părți.

9.2. Părțile vor nominaliza reprezentanții în 5 zile de la intrarea în vigoare a prezentului memorandum. Ei trebuie să se întâlnească imediat pentru a stabili procedurile de lucru.

ARTICOLUL 10

Diverse

Implementarea prezentului memorandum se bazează pe respectarea regulilor, procedurilor și regulamentelor PNUD, în măsura în care obiectivele agreate de părți au fost finanțate de către acestea sau de alți cofinanțatori, și cu respectarea legislației naționale privind achizițiile publice de produse.

ARTICOLUL 11

Forța majoră

11.1. Niciuna dintre părțile semnatare nu va fi făcută responsabilă pentru neîndeplinirea unor obligații la termenul limită, pentru neexecutarea lor sau pentru executarea într-o manieră necorespunzătoare a oricărei obligații asumate prin prezentul memorandum, dacă acestea au fost determinate de forța majoră, așa cum este specificat în legislația națională.

11.2. Partea care invocă forța majoră este obligată să anunțe cealaltă parte în termen de 20 de zile de la producerea evenimentului care a determinat forța majoră și să ia toate măsurile necesare pentru a limita consecințele.

11.3. Dacă în termen de 30 de zile de la producerea evenimentului care a determinat forța majoră, incidentul nu încetează, părțile au dreptul de a anunța anularea prevederilor prezentului memorandum, fără a putea pretinde despăgubiri. Acestea au responsabilitatea de a îndeplini toate obligațiile asumate înainte de apariția evenimentului.

ARTICOLUL 12

Notificări între părți

12.1. Conform înțelegerii dintre părți, orice notificare făcută de o parte către cealaltă parte va fi considerată legală, dacă va fi depusă în scris la adresa specificată în partea introductivă a prezentului memorandum.

12.2. Notificările trebuie depuse ca scrisori recomandate, dacă sunt trimise prin poștă, cu confirmare de primire, și vor fi considerate ca primite la data pe care oficiul poștal o înregistrează.

12.3. Dacă din diferite motive notificarea este trimisă prin fax, ea va fi considerată ca primită în prima zi lucrătoare de la data transmiterii.

12.4. Notificarea verbală nu va fi luată în considerare dacă nu este urmată de una dintre metodele la care s-a făcut referire anterior.

ARTICOLUL 13

Rezolvarea litigiilor

13.1. Părțile s-au înțeles ca toate neînțelegerile privind validitatea prezentului memorandum sau rezultate din interpretarea, implementarea ori încheierea acestuia să se rezolve pe cale amiabilă între părți, prin intermediul reprezentanților.

13.2. În cazul în care litigiul nu poate fi rezolvat pe cale amiabilă, soluționarea se va realiza prin proceduri juridice, conform legislației românești în vigoare.

ARTICOLUL 14

Denunțarea memorandumului

14.1. Fiecare parte va avea dreptul să denunțe memorandumul în orice moment, printr-o notificare scrisă. Memorandumul își va înceta valabilitatea la o lună după primirea notei de denunțare.

14.2. Anularea nu va avea efecte asupra acțiunilor aflate în derulare în momentul încetării valabilității memorandumului.

Prezentul memorandum a fost semnat la București la 28 august 2007, în două exemplare originale, în limbile română și engleză, ambele texte fiind egal autentice.

Pentru Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile,

Attila Korodi,

ministru

Pentru Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare,

Soknan Han Jung,

reprezentant rezident PNUD

coordonator rezident ONU

ANEXA Nr. 1

STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

MINISTERUL MEDIULUI ȘI DEZVOLTĂRII DURABILE

PROGRAMUL NAȚIUNILOR UNITE PENTRU DEZVOLTARE

Scurtă descriere:

Principalul obiectiv al acestui proiect este revizuirea și actualizarea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă, având în vedere obiectivele Strategiei revizuite pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene.

Proiectul va valorifica experiența acumulată în cadrul proiectului „Crearea capacității de implementare a Agendei locale 21 în România“, care a încercat să implementeze principiul dezvoltării durabile la nivel local și regional.

PAGINA CU SEMNĂTURI

Țara: *România*

Indicatorii/rezultatele UNDAF: Până în anul 2009 se întărește capacitatea administrativă la nivel central și local pentru dezvoltarea, implementarea și monitorizarea politicilor și programelor, asigurându-se transparență, responsabilitate și participare.

Indicatorii/rezultatele dorite: Creșterea responsabilității pentru coordonarea intersectorială și responsabilitatea orizontală în ceea ce privește formularea politicilor și implementarea pentru a susține serviciile publice transparente și eficiente la nivelul administrației centrale și locale

Indicatorii/rezultatele așteptate: Strategia României pentru dezvoltare durabilă actualizată, având în vedere obiectivele Strategiei revizuite pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene

Partener executiv: Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (MMDD)

Perioada programului: 2004—2009	Buget:	USD 383.000
Componenta programului: Democratic Governance	Cheltuieli de administrare:	USD 17.000
Titlul proiectului: Revizuirea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă	Buget local:	USD 400.000
ID al proiectului:	Resursele alocate:	USD 400.000
Durata proiectului: 8 luni, putând fi prelungit pentru o perioadă de până la 4 luni	• Administrația centrală (MMDD)	USD 340.000
Managementul proiectului: NEX	• Buget PNUD/TRAC	USD 60.000
	• Altele:	
	◦ Donor	
	◦ Donor	
	◦ Donor	
	• Contribuții în natură	
	Buget nefinanțat:	

Ministerul Mediului și Dezvoltării
Durabile

Attila Korodi,
ministru

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

Soknan Han Jung,
reprezentant rezident PNUD
coordonator rezident ONU

PARTEA I a)

Analiza situației

Contextul național și european

Dezvoltarea durabilă reprezintă un concept fundamental și complex în politica actuală. Acesta permite unei națiuni să planifice, să pună în practică și să monitorizeze progresele realizate de societate în direcția atingerii obiectivelor pe termen lung, de a răspunde cerințelor generației actuale fără a împiedica generațiile viitoare să-și satisfacă propriile necesități.

În anul 1997, la numai câțiva ani de la evenimentul istoric reprezentat de Conferința Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare de la Rio de Janeiro, România a început procesul de elaborare a unei strategii de dezvoltare durabilă.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României (*SNDD*) a fost finalizată în anul 1999 de către un grup de lucru constituit prin Hotărârea Guvernului nr. 305/1999. Deși elaborată în sistem participativ, *SNDD* nu a prevăzut mecanismele adecvate de monitorizare a implementării pe baza cărora să poată fi făcută revizuirea sa periodică.

De la 1 ianuarie 2007, România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, trebuie să ia în considerare evoluțiile de pe plan european, așa cum sunt ele prezentate în Strategia revizuită pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene (*SDD UE*), aprobată la Consiliul European din 15–16 iulie 2006, al cărei scop este să dezvolte și să identifice acțiuni prin care Uniunea Europeană să poată atinge îmbunătățirea calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare, prin crearea comunităților durabile capabile să administreze și să folosească resursele în mod eficient și să exploateze potențialul inovator ecologic și social al economiei, asigurând prosperitatea, protecția mediului și coeziunea socială.

Obiectivele *SDD UE* sunt:

- *protecția mediului:*

– protejarea capacității Pământului de a menține viața în toată diversitatea ei, respectarea limitelor resurselor naturale ale planetei și asigurarea unui înalt nivel de protecție și îmbunătățire a calității mediului;

– prevenirea și reducerea poluării mediului și promovarea producției și consumului în spiritul dezvoltării durabile, pentru a determina decuplarea dintre creșterea economică și degradarea mediului;

• *echitate și coeziune socială:*

– promovarea unei societăți democratice, sigure și juste, care țin seama de incluziunea socială și de principiile unei vieți sănătoase, în ceea ce privește drepturile fundamentale și diversitatea culturală, care să creeze egalitatea de șanse și să combată discriminarea în toate formele ei;

• *prosperitate economică:*

– promovarea unei economii prospere, inovative, riguroase, competitive și ecoeficiente, care furnizează standarde înalte de viață și oportunități de angajare deplină și de înaltă calitate pe tot spațiul Uniunii Europene;

• *respectarea angajamentelor internaționale:*

– stimularea înființării instituțiilor democratice și apărarea stabilității acestora în lume, având la bază pacea, securitatea și libertatea;

– promovarea activă a dezvoltării durabile la nivel mondial și asigurarea că politicile interne și externe ale Uniunii Europene sunt în acord cu dezvoltarea durabilă globală și cu angajamentele internaționale ale Uniunii Europene.

Principiile politice directoare ale SDD UE sunt:

- promovarea și protecția drepturilor fundamentale;
- solidaritatea între și în cadrul generațiilor;
- societatea democratică și deschisă;
- implicarea cetățenilor;
- implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- coerența politică și guvernarea;
- integrarea politicilor;
- utilizarea celor mai bune cunoștințe disponibile;
- principiul precauției;

- principiul poluatorul plătește.

Având în vedere obiectivele și principiile politice directoare, au fost identificate 7 provocări-cheie, precum și țintele, obiectivele operaționale și acțiunile corespunzătoare acestora. Aceste provocări sunt:

1. schimbările climatice și energia curată;
2. transportul durabil;
3. producție și consum durabile;
4. conservarea și managementul resurselor naturale;
5. sănătatea publică;
6. incluziunea socială, demografia și migrația;
7. sărăcia globală și provocările dezvoltării.

În SDD UE se stipulează că „Statele membre elaborează prima Strategie națională pentru dezvoltare durabilă ce va fi finalizată până în iunie 2007. Revizuirile viitoare ale Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă vor fi făcute în conformitate cu SDD UE revizuită pentru a asigura acestora consistență, coerență și sprijin reciproc, ținându-se cont de circumstanțele fiecărui stat membru“.

De asemenea, se menționează că „la fiecare 2 ani Comisia va înainta un raport de progres asupra implementării SDD în UE și în statele membre, raport ce va include și prioritățile viitoare, orientări și acțiuni“.

Ținând seama de aceste decizii la nivelul Uniunii Europene, precum și de situația existentă la nivel național, în luna septembrie 2006, fostul Minister al Integrării Europene a lansat procesul de revizuire a SNDD, însă, ca urmare a prevederilor art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea aparatului de lucru al Guvernului, Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (MMDD) a preluat coordonarea procesului de elaborare, de adoptare și de urmărire a implementării SNDD.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 368/2007 privind organizarea și funcționarea MMDD, acest organ de specialitate al administrației publice centrale asigură coordonarea interministerială a procesului de elaborare a SNDD, propune adoptarea și urmărește implementarea acesteia.

În discuțiile la nivel înalt din luna mai a acestui an dintre conducerea MMDD și reprezentanții Comisiei Europene s-a precizat că, în conformitate cu SDD UE, fiecare stat membru trebuie să transmită, până la data de 15 iunie 2007 și apoi la intervale de 2 ani, informații privind progresele înregistrate de fiecare stat în implementarea strategiilor naționale pentru dezvoltare durabilă, în ceea ce privește revizuirea SNDD, Comisia Europeană a precizat că, deși nu există un termen limită, România trebuie să menționeze în raportul de progrese pe care îl va efectua data până la care se va finaliza revizuirea actualei

strategii conform SDD UE. De asemenea, Comisia Europeană a precizat că, deși perioada pentru care se fac strategiile de dezvoltare durabilă variază de la un stat la altul, revizuirea comprehensivă a unei strategii trebuie să se facă o dată la 5 ani. Conform acestor discuții, România s-a angajat în raportul transmis în luna iunie a acestui an să realizeze revizuirea SNDD până la sfârșitul anului 2008.

Contribuția PNUD

PNUD, ca promotor constant al dezvoltării durabile, a susținut începând cu anul 1997 crearea sub egida Academiei Române a Centrului Național pentru Dezvoltare Durabilă (CNDD). Scopul principal al acestuia este de a sprijini promovarea politicii de dezvoltare durabilă la nivel național, cooperând în acest sens cu Guvernul, sectorul privat, instituțiile academice, atât la nivel local, cât și la nivel regional și național.

Realizarea strategiilor de dezvoltare durabilă fiind una dintre condițiile esențiale ale Conferinței de la Rio din 1992, PNUD a sprijinit între anii 1997–1999 elaborarea SNDD, sub coordonarea CNDD. Acest proces a asigurat cadrul organizatoric de analiză și dezbateră publică, precum și pentru manifestarea voinței politice de a promova participarea mai multor actori, a creat acele mecanisme care au identificat și au dezvoltat potențialul de colaborare cu variate sectoare ale societății civile (afaceri/sector privat, academii, industrie, mediu, experți locali, tineret, agricultură etc.). Publicația a fost lansată de către Guvernul României în luna iulie 1999, devenind în mod oficial SNDD. Aceasta a constituit suportul pentru elaborarea Strategiei naționale pentru dezvoltare economică pe termen mediu – document politic – care a fost transmis Uniunii Europene în anul 2000.

Altă inițiativă națională susținută de PNUD și administrată prin intermediul CNDD a fost dezvoltarea studiului „România 2020”. Acest studiu prospectiv a avut ca scop examinarea globală, cu integrarea vectorilor specifici României pentru următorii 20 de ani în ceea ce privește dezvoltarea durabilă. Studiul de analiză prospectivă a pornit de la convingerea că viitorul nu este deja scris, că nu poate fi exprimat *a priori*, ci este deschis unui număr mare de scenarii posibile. Studiul nu a însemnat doar un plan potențial de dezvoltare a României pentru următoarele decade, ci și o dezbateră a șanselor și a potențialului de dezvoltare, în spiritul conceptului dezvoltării durabile unanim acceptat la nivelul politic al României.

Implicarea PNUD în promovarea dezvoltării durabile în România a fost prezentă și la nivel local. Astfel, implementarea Agendei locale 21 în România a început, cu sprijinul PNUD, în anul 2000 și a inclus până în prezent 38 de municipalități, orașe și 4 județe. Acest proiect a avut ca obiectiv întărirea capacităților operaționale ale autorităților locale, creșterea procesului participativ de planificare multisectorială și încurajarea implementării principiului dezvoltării durabile la nivel local prin pregătirea strategiilor, planurilor de acțiune și proiectelor specifice din Agenția locală 21.

Angajamentul asumat de PNUD față de România, care se extinde până în anul 2009 și chiar dincolo de această dată, include susținerea eforturilor Guvernului de a face față provocărilor perioadei imediate postaderare.

PNUD se va axa pe întărirea capacității de coordonare în formularea și implementarea politicilor pentru a aduce îmbunătățiri în furnizarea serviciilor publice. La nivel local și național PNUD va contribui la formularea strategiilor de dezvoltare și a planurilor de acțiune care încorporează principiul dezvoltării durabile, inclusiv prin dezvoltarea capitalului uman.

Capacitatea politică strategică la nivel național va fi îmbunătățită prin permanentizarea dialogului în cadrul creat prin stabilirea unui grup interinstituțional care va include instituții guvernamentale-cheie și societatea civilă.

PARTEA I b)

Strategia

În conformitate cu Ghidul Departamentului Națiunilor Unite pentru Afaceri Economice și Sociale (DNUAES), o SNDD este „un proces coordonat, participativ și interactiv al aspirațiilor și acțiunilor pentru realizarea obiectivelor economice, de mediu și sociale într-o manieră echilibrată și integrată. Este o abordare ciclică și interactivă pentru planificare, participare și acțiune, accentuându-se progresul către țintele de dezvoltare durabilă^{*)}”.

Dezvoltarea SNDD implică analizarea situației existente și viitoare, formulându-se politici și planuri de acțiune, implementare, monitorizare, evaluare și revizuire periodică, în funcție de rezultate și de evoluția politicilor în domeniile prioritare identificate și acceptate politic la nivelul Uniunii Europene.

Pentru a dezvolta o SNDD trebuie să se țină seama de următoarele elemente^{*)}:

a) Participare largă și parteneriat:

- canale instituționalizate pentru comunicare;
- acces la informare al tuturor actorilor implicați și relaționare eficientă;
- transparență și responsabilitate;
- încredere și respect reciproc;
- parteneriat între Guvern, societatea civilă, sector privat și agenții externe.

b) Obiective economice, sociale și de mediu integrate între sectoare, teritorii și generații și promovarea unor politici realiste pentru realizarea acestora:

- legătura dintre priorități și acțiuni locale, naționale, regionale și globale;
- legătura dintre obiectivele pe termen scurt, mediu și lung;
- legătura dintre nivelurile naționale, regionale și globale;
- legătura dintre diverse sectoare;
- coerența dintre prioritățile strategiilor și ale bugetelor necesare realizării obiectivelor.

c) Obiective și responsabilități clare:

- obiective, acțiuni, responsabilități, programe și mecanisme de integrare bine definite.

d) Apartenența și angajamentul de țară:

- puternic angajament politic și angajamentul factorilor implicați;
- o bună conducere și guvernare;
- viziune pragmatică și politică transparentă;
- instituții puternice sau grup de instituții care implementează procesul;
- continuitatea procesului de revizuire a SNDD în funcție de rezultate.

e) Dezvoltarea capacității administrative:

- utilizarea cunoștințelor și a expertizei existente;
- utilizarea strategiilor și a mecanismelor existente;

f) Accent pe rezultatele și mijloacele implementării:

- mijloacele pentru evaluarea și agrearea aspectelor prioritare;

coerența dintre priorități strategice, capacitate administrativă și buget;

- ținte și programe realiste și flexibile;
- legătura cu investițiile sectorului privat;
- susținerea pe bază de analize economice și tehnice temeinice;
- mecanisme integrate pentru estimare, monitorizare, evaluare și feedback.

Proiectul propus va valorifica experiența acumulată de PNUD în perioada elaborării primei SNDD (1997–1999), având în vedere noul statut al României de membru al Uniunii Europene. De asemenea, se va valorifica proiectul de succes al PNUD „Crearea capacității de implementare a Agendei locale 21 în România“, deoarece acesta poate furniza o intrare semnificativă cu privire la implementarea principiului dezvoltării durabile la nivel local și regional.

Rezultatul proiectului va fi SNDD, document finalizat în urma dezbaterilor publice la nivel național cu toți factorii implicați și editat după aprobarea acestuia, potrivit prevederilor legale.

La elaborarea SNDD se vor urmări provocările-cheie stabilite la nivelul Uniunii Europene prin SDD UE. Documentul va cuprinde capitole distincte cu privire la:

- schimbări climatice și energii curate;
- transport durabil;

- consum și producție durabilă;
- conservarea și managementul resurselor naturale;
- sănătate publică;
- incluziune socială, demografie și migrație;
- sărăcia globală și provocările dezvoltării durabile.

De asemenea, vor fi dezvoltate capitole cu privire la temele intersectoriale:

- educație și training;
- cercetare și dezvoltare;
- instrumente financiare și economice;
- comunicare, mobilizare actori și multiplicarea succesului.

În cuprinsul SNDD pot fi incluse și alte capitole, dacă se consideră necesar, conform recomandărilor agenției de execuție sau ca rezultat al dezbaterilor publice.

Capitolul de implementare-monitorizare va fi tratat separat, în concordanță cu cerințele Uniunii Europene privind monitorizarea implementării SNDD. De asemenea, în cadrul procesului de elaborare a SNDD se vor identifica mecanismele de dezbateri, printr-un cadru larg participativ al rezultatelor implementării acestei strategii.

Analiza situației prezente se va face luându-se în considerare indicatorii pentru dezvoltare durabilă cel puțin de nivel 1, disponibili în România pentru toate domeniile tematice, astfel cum sunt definiți în comunicarea Comisiei Europene pentru monitorizarea și implementarea SDD UE.

De asemenea, vor fi analizate toate documentele strategice sectoriale existente la nivel național, comparativ cu comunicările Comisiei Europene ce urmează a fi materializate în propuneri strategice/planuri și legislative (a se vedea, de exemplu: pachetul energie–schimbări climatice, politica integrată a produsului, planul de acțiune 2004–2010 privind mediul și sănătatea, Cartea verde a transportului urban și altele). Aceste documente vor fi puse la dispoziția Grupului de redactare de către MMDD.

Structurile de implementare a proiectului vor include:

1. Secretariatul la nivelul MMDD: va menține baza de date a proiectului și va asigura corespondența către ministere și alte instituții și organizații relevante, prin care se solicită nominalizarea coordonatorilor și a membrilor grupurilor de lucru pentru actualizarea SNDD;
2. Secretariatul la nivelul CNDD/PNUD: asigură implementarea proiectului, organizează întâlnirile grupurilor de lucru, a grupului consultativ și a celui de redactare, asigurând totodată întocmirea minutelor acestor întâlniri, organizează desfășurarea dezbaterilor publice. Va oferi, de asemenea, consultanță editorială, tehnoredactarea și grafica documentului final;

3. Grupul de redactare (GR): format din maximum 10–15 experți, angajați de către PNUD în scopul punerii în aplicare a acestui proiect, care vor scrie capitolele strategiei, având ca prim suport de informare documentele strategice sectoriale naționale și la nivel european, precum și rezultatele unor studii de specialitate; vor prezenta materialele elaborate în cadrul ședințelor de dezbatere cu Grupul consultativ, cu Consiliul științific sau cu grupurile consultative regionale. Comentariile și observațiile rezultate în urma dezbaterilor vor fi înglobate de către GR în draftul și versiunea finală ale SNDD;

4. Grupul consultativ (GC): format din circa 80–100 de persoane, reprezentanți ai ministerelor, Academiei Române, universităților, partidelor politice, sindicatelor, patronatelor, organizațiilor neguvernamentale etc. Acest grup se va întâlni cu GR și cu coordonatorii grupurilor de lucru pentru discutarea primului draft al SNDD și după realizarea dezbaterilor publice;

5. grupuri de lucru (GL): se vor constitui la nivelul ministerelor și instituțiilor și vor avea un coordonator desemnat de ministru sau de conducătorul instituției. Principala sarcină a acestor grupuri va fi furnizarea informațiilor și a datelor suplimentare pentru domeniul de competență respectiv, la solicitarea GR. Coordonatorii sau înlocuitorii desemnați ai acestora vor participa la dezbaterile publice și vor reprezenta ministerele sau agențiile guvernamentale;

6. Consiliul științific (CS): format din 10–12 persoane din elita științifică și academică, care vor analiza periodic conținutul SNDD, prin intermediul întâlnirilor cu GR;

7. grupuri consultative regionale (GCR): se vor constitui la nivelul celor 8 regiuni de dezvoltare. Aceste grupuri vor fi alcătuite pe structura comitetelor locale de coordonare (CLC), existente în cadrul Agendei locale 21, și vor fi consultate în fiecare regiune, în vederea dezbaterii publice a SNDD.

La redactarea SNDD se va ține seama de experiența și de modelele proiectelor similare din alte țări din regiune și din Europa, inclusiv de expertiza unui specialist european în domeniu.

PARTEA a II-a

Grila de rezultate

Rezultatul dorit conform Grilei de rezultate a țării:

G1-SGN3/SASN1

Creșterea responsabilității pentru coordonarea intersectorială și responsabilitatea orizontală și verticală în ceea ce privește formularea și implementarea politicilor necesare în scopul dezvoltării durabile la nivel național și local

Indicatorul rezultat, așa cum este stabilit în Grila de rezultate ale programelor și resurse ale țării, inclusiv linia de bază și ținta:

Constituirea unui grup consultativ intersectorial (secretariat permanent și grupuri tematice) care să includă instituții publice relevante și reprezentanți ai societății civile

Zona strategică de acordare a asistenței:

Mai buna guvernare prin planificarea strategică a dezvoltării durabile și îmbunătățirea proceselor de luare a deciziei la nivel național și local

Strategia de parteneriat

PNUD va furniza asistența tehnică, va asigura promovarea și schimbul de informații în procesul de formulare a politicilor strategice în domeniul dezvoltării durabile, în implementarea acestora, precum și în coordonarea politicilor intersectoriale în scopul dezvoltării durabile

Titlul și numărul proiectului: xxxxxx

Revizuirea SNDD

Obiectivul de dezvoltare:

Principalul obiectiv al acestui proiect este revizuirea și actualizarea Strategiei României pentru dezvoltare durabilă, având în vedere provocările-cheie ale Strategiei revizuite pentru dezvoltare durabilă a Uniunii Europene

Rezultate urmărite/dorite	Ținta rezultatelor	Activități indicative	Intrări
1. Stabilirea structurilor de implementare a proiectului și cadrul de dezvoltare a strategiei	Stabilirea echipei proiectului și cadrului de dezvoltare a strategiei	1.1. Stabilirea secretariatelor 1.2. Identificarea experților relevanți și constituirea GR și a CS 1.3. Nominalizarea responsabililor și a GL din partea ministerelor și instituțiilor*) 1.4. Stabilirea GC și a GCR 1.5. Dezvoltarea Termenilor de referință pentru fiecare structură	Consultant internațional Echipa de proiect Consultanți și experți naționali Costuri de comunicație Consumabile
2. Stabilirea mecanismelor de participare	Grad înalt de conștientizare a publicului Cooperare crescută între grupurile de lucru și grupurile consultative Contribuții consistente de la reprezentanții societății civile	2.1. Editarea materialelor promoționale 2.2. Dezbateri periodice a capitolelor elaborate*) 2.3. Analizarea periodică (o dată la două luni) de către CS și GR a materialelor elaborate*) 2.4. Dezbateri regionale*) 2.5. Organizarea unei conferințe finale de prezentare a SNDD	Tipărire (servicii contractuale) Echipa de proiect Costuri de deplasare Costuri de comunicație Consumabile Evenimente (Dezbateri publice,

			conferință)
3. Dezvoltarea SNDD	Elaborarea SNDD Document final integrat cu participare activă a tuturor factorilor relevanți implicați și cu sprijin acordat de către consultanți specializați	3.1. Formularea și agregarea conținutului SNDD 3.2. Dezvoltarea capitolelor SNDD • draft • dezbateri publice • versiune finală 3.3. Furnizarea consultanței specifice 3.4. Agregarea documentului final: SNDD și avizarea de către CS, GC	Consultant internațional Echipa de proiect Costuri de deplasare pentru consultantul străin Costurile de comunicație Consumabile
4. Aprobarea documentului final	SNDD aprobată de Guvern	4.1. Acceptarea de către MMDD a versiunii finale a documentului 4.2. Aprobarea SNDD prin hotărâre de Guvern 4.3. Înaintarea SNDD, aprobată, către comisiile de specialitate din Parlament	Costurile de comunicație Consumabile
5. Tipărirea documentelor finale	Editarea și tipărirea SNDD, în limba română și engleză	5.1. Traducere în limba engleză și control vorbitor nativ 5.2. Editare și tipărire pe suport hârtie (reciclată) și electronic (CD sau DVD) 5.3. Hârtie (550 ex. Ro + 200 ex. Eng) 5.4. Electronic (300 ex. Ro + 100 ex. Eng)	Echipa de proiect Traducere + vorbitori nativi Tipărire (servicii contractuale) Costurile de comunicație Consumabile
6. Managementul general proiectului	Implementarea cu succes a proiectului, cu respectarea prevederilor documentului de	6.1. Furnizarea de asistență tehnică, expertiză și consultanță	Echipa CNDD/PNUD Consultanți angajați

proiect și legislației conexe	6.2. Organizarea de evenimente publice	Chirie/utilități pentru GR
	6.3. Organizarea selecțiilor de personal	Călătorii
	6.4. Organizarea achizițiilor	Echipament
	6.5. Suport IT	Raportare
	6.6. Asigurarea managementului financiar	Audit
	6.7. Monitorizare, evaluare și raportare	Diverse

Planul de lucru

Activitate		Luna							
		1	2	3	4	5	6	7	8
1. Stabilirea structurilor de implementare a proiectului									
2. Stabilirea mecanismelor de participare	GR + GC + cGL		x	x	x	x	x	x	
	CS + GR + cGL			x		x		x	
	GR + GCR + cGL				x			x	
3. Elaborarea SNDD									
4. Aprobarea SNDD									
5. Tipărirea SNDD									
6. Managementul general al proiectului									

PARTEA a III-a

Managementul proiectului

MMDD este agenția de execuție și va contribui cu fonduri la acest proiect. Agenția de execuție va numi un director de proiect, care va fi punctul focal al Guvernului și va fi responsabil pentru execuția generală a proiectului. Directorul va asigura o cooperare eficientă între autoritățile și agențiile guvernamentale și echipa de implementare a proiectului.

Directorul de proiect solicită, după caz, refacerea/completarea drafturilor de documente redactate în vederea elaborării SNDD, solicitări care sunt prezentate GC.

Directorul de proiect, care trebuie să fie angajat al agenției de execuție, este răspunzător în fața ministrului mediului și dezvoltării durabile și a PNUD pentru implementarea proiectului, în funcție de documentul de proiect semnat.

PNUD va avea întreaga responsabilitate pentru conducerea tehnică și financiară a proiectului și va contribui cu fonduri. PNUD va fi responsabil pentru procurarea și managementul resurselor necesare realizării proiectului. Legislația română referitoare la achizițiile publice, regulile și regulamentele PNUD se vor aplica în toate activitățile legate de proiect. PNUD va pregăti și va actualiza planurile de lucru și va folosi propriile mecanisme de monitorizare și

evaluare. PNUD va folosi propriile mecanisme și regulamente pentru contabilitatea financiară și va elabora un raport intermediar ce va include aspecte tehnice și financiare (15 decembrie 2007), precum și raportul final tehnic și financiar privind implementarea proiectului.

PNUD va implementa proiectul în colaborare cu CNDD. CNDD este o organizație neguvernamentală care are capacitatea de a furniza un cadru clar de analiză, precum și o dezbateră largă a aspectelor legate de dezvoltarea durabilă. Datorită capacității demonstrate în calitate de coordonator al primei ediții a SNDD – 1999, al studiului prospectiv „România 2020” și de agenție de implementare a PNUD privind politica dezvoltării durabile în cadrul proiectului Agenda locală 21, CNDD are capacitatea și experiența necesare pentru a conduce procesul de actualizare a SNDD în România. Expertiza dovedită de a coordona activitățile de dezvoltare durabilă la nivel național, având o gamă largă de actori implicați, asigură conexiunea strânsă dintre factorii și proiectele relevante, grupul de experți, precum și gestionarea unei cantități semnificative de informații curente și de resurse.

PNUD va numi un coordonator de proiect pentru a asigura implementarea de zi cu zi a proiectului și a coordona interacțiunea cu MMDD, cu GR, CS, GC și cu alți parteneri ai proiectului. PNUD va folosi, de asemenea, echipa de experți ai CNDD pentru a gestiona activitățile financiare/administrative și de promovare.

Procesul de implementare va fi susținut de secretariatele stabilite în cadrul MMDD și CNDD/PNUD.

Activitățile proiectului vor fi realizate și monitorizate pe baza planului de lucru al proiectului, care va fi detaliat și actualizat de coordonatorul de proiect și aprobat de directorul de proiect al agenției de execuție.

Coordonatorul de proiect va pregăti Raportul intermediar și Raportul final, ce vor cuprinde atât aspectele tehnice, cât și aspectele financiare. Rapoartele vor fi elaborate în conformitate cu prevederile memorandumului și trimise directorului de proiect pentru comentarii. După încorporarea acestor comentarii, în cazul în care ele există, rapoartele vor fi trimise în mod oficial MMDD pentru aprobare.

Asistența PNUD în implementarea proiectului va fi considerată încheiată cu succes numai după aprobarea oficială de către Guvern a SNDD și publicarea finală. Proiectul va fi auditat și evaluat în conformitate cu procedurile PNUD.

PARTEA a IV-a

Context juridic

Acest document va fi instrumentul la care se face referire în art. 1 al Acordului standard de bază pentru asistență dintre Guvernul României și PNUD, semnat de părți la data de 23 ianuarie 1991.

BUGETUL PROIECTULUI

Valoare totală: 400.000 USD

Pe finanțatori:

MMDD: 340.000 USD

PNUD – TRAC: 60.000 USD

Linia de buget		Contribuții pe finanțatori				Detaliiere
		MMDD		PNUD		
		2007	2008	2007	2008	
Consultant internațional	71200	5.000	5.000	0,000	0,000	expert, 2 misiuni x 3 zile
Consultanți locali	71300	150.000	45.000	30.000	30.000	experți/consultanți
Deplasări în țară	71600	9.000	8.000	0,000	0,000	pentru pregătire/desfășurare dezbateri regionale
Servicii contractuale	72100	8.000	16.000	0,000	0,000	editare, tipărire, catering
Comunicare	72400	2.500	1.500	0,000	0,000	telefon, fax, internet
Materiale consumabile	72500	3.000	2.000	0,000	0,000	
Echipamente	72800	20.000	0,000	0,000	0,000	PC, imprimante, copiator, fax
Costuri administrative	73000	20.000	20.000	0,000	0,000	Închiriere spațiu GR/secretariat, utilități, săli dezbateri, organizare conferință finală
Audit	74100	0,000	6.000	0,000	0,000	
Diverse	74500	1.000	1.000	0,000	0,000	
Cheltuieli generale de administrare	75100	11.500	5.500	0,000	0,000	
Total pe ani		230.000	110.000	30.000	30.000	
Total pe finanțatori		340.000		60.000		
TOTAL BUGET PROIECT:		400.000				